

Bibelen er Guds ord

Av Odd Arne Jøø

Baptistiske kjerneverdier

Jeg er bedt om å skrive noen ord om de seks kjerneverdiene som er omtalt i det korte studieheftet som ble sendt ut sammen med Banneret for en tid siden: Bibelen som Guds ord, selvstendige menigheter, det allmenne prestedømme, tro som grunnlag for dåp, en verdensvid kirke og verdien av trosfrihet.

Dette blir kalt "kjerneverdier", dvs. helt grunnleggende kristen lære fra vårt baptistiske synspunkt sett. Ordet kjerneverdi burde vi altså kunne bytte ut med ordet "dogme" eller "læresetning". Ordet "verdi" blir litt mer relativt. Det er viktig å kjenne sitt eget ståsted i møte med andre kristne. Det gir en trygg grunn for samarbeid og forståelse for egen verdi som kirkesamfunn og menighet. Det er ikke nok å insistere på en læresetning, for eksempel dåpen, man må ha en totaloppfatning bygd på noen grunnleggende oppfatninger.

Hver menighet må ha sitt dogmatiske fundament. Men det hindrer ikke at hver kristen har rett og plikt til selv å tolke Bibelens ord for seg og sitt liv – men også gå inn i en samtale med de andre i menigheten om hvilken vei og lære man som menighet skal finne for sitt liv sammen. Vi baptister i Norge har bare Bibelen som norm for lære og liv, ingen skrevne trosbekjennelser slik som for eksempel sørstatsbaptistene har).

Denne første artikkelen handler altså om Bibelen, de 66 kanoniske bøkene i Det gamle og Det nye testamente. På hvilken måte kan vi si at det er eller inneholder Guds ord? I forbindelse med julen har vi jo forkynt at Ordet ble menneske fra Johannes evangeliums første kapittel. Altså er bekjennelsen til Jesus som sann Gud og sant menneske utgangspunktet og sentrum i vår bibeltro. Det er med henblikk på at i Jesus er Guds løfter oppfylt, at vi leser de gamle jødiske skriftene som ord fra Gud til oss, som kristne. Vi tror ikke på bokstaven, men på ånden.

At Bibelen er norm for lære og liv, er for øvrig felles kristent standpunkt. Vi bruker å si at de kirker regnes innenfor den ene apostoliske kirke som bekjenner den treenige Gud og holder Bibelen som grunnautoritet. Men også vi tolker Bibelen etter vår tradisjon, vi kommer ikke utenom det. Å gi sin formale tilslutning til Bibelen er dessuten en ting, å tolke dens enkeltheter er noe annet. Vi står iblant overfor paradokser. Det gjelder for eksempel forholdet mellom hva Bibelen sier og vår praksis når det gjelder enkelte sakramentene. I dåpsspørsmålet insisterer vi på at bare bevisst troende skal døpes etter offentlig bekjennelse av troen og villighet til å innvie sitt liv til tjeneste for Jesus i den lokale menigheten. Når det gjelder nattverden, det andre sakramentet, som altså skulle være like viktig, så følger vi en annen praksis, tilpasset det aktuelle kirkelandskapet: Vi insisterer ikke på gyldig dåp for å delta i nattverden, slik Bibelen sier. Vi inviterer alle som har en levende tro – altså alle som kan regnes som kristne i troens forstand, til å delta. Også i en rekke etiske spørsmål må vi tolke og tilpasse – fordi Bibelen omtaler en helt annen samfunnsvirkelighet. Vi har for lengst godtatt skilte og gjengifte i menighetens ledelse, selv om Jesus selv ikke ville ha skilsmisse overhodet. Allerede evangeliene tilpasser dette Jesusordet til sine samfunns virkelighet: Markus gir kvinnen lik rett til skilsmisse som mannen (etter romersk lov), ikke særlig tenkbart etter jødisk lov. Paulus tillater skilsmisse når ektefellene har ulik religion. Slike dilemmaer møter vi stadig. Da må vi tolke ut fra et sentrum, Kristus, og i troskap mot Bibelen.

Men utgangspunktet er altså budskapet, evangeliet, der Jesus selv er sentrum. Og de

Relaterte sider

- [Kjerneverdier](#)

nytestamentlige forfatteres vitnesbyrd om rettferdiggjørelsen av nåde ved tro alene – det kreves ikke noe mer enn tro på Kristus for å bli frelst. Det er Paulus' evangelium (Gal 1, 1ff). Vi må være lojale overfor det nye testamentes apostoliske lære, slik vi forstår den. Det Paulus autoritativt forkynte, var Kristi budskap, og han gjorde det med den guddommelige autoritet vi kaller inspirasjon. Vi har ikke rett til å si at apostlene og de andre forfatterne av de nytestamentlige skriftene tok "feil", for de var spesielle, deres "embete" var enestående. Men vi må forske alvorlig for å finne fram til det som de virkelig sier, og så må vi forstå det inn i vår samtid.

Altså: Skriftene i GT og NT er guddommelig inspirert, og gitt oss som historiske dokumenter. For vi har fire evangelier, ikke bare ett, som forkynner budskapet inn i sin egenartede sammenheng. Det er det levende Gud som er på ferde med sin nåde, det er han som i Sønnen arbeider på vår frelse. Det gjør han på historiens scene: Han dør på korset til vår frelse. Denne frelsen er forkynt for oss i Skriften, og blir en personlig erfaring for de troende i dag ved Ånden.

Langesunderklæringen

På et predikantmøte i Langesund i 1966 arbeidet man med Skriftsynet. På den ene siden ville man være bibeltro, på den andre siden ville man avvise fundamentalismens stivnede bokstavtro. Vi tror på det levende Guds Ord, Jesus, som vi har iblant oss. Man sa:

- Vi tror at Bibelen er Guds inspirerte ord, gitt oss som et historisk dokument. Det er summen av Guds åpenbaring, forkynner en guddommelig skapelse, gir oss loven og det profetiske ord og fører oss fram til Jesus Kristus og den apostoliske tidsalder.
- Vi tror at gudsåpenbaringens sentrum er Jesus Kristus. I ham finner Skriften sin høyeste autoritet og prøvesten.
- Vi tror imidlertid at en rent formal bekjennelse til Bibelen ikke er nok. En sann bibelforståelse innbefatter også en rett forståelse av de store frelsessannheter. Som sentralt eksempel nevner vi: Bibelens Jesus Kristus er Gud kommet i kjød, er død og oppstanden for vår frelses skyld.
- Vi tror at Den Hellige Ånd er Ordets livsprinsipp. Ordet og Ånden må derfor ikke skilles ad. Åndens vitnesbyrd er Jesus Kristus, som Skriften sier: "Han (Ånden) skal ta av mitt og forkynne dere."
- Vi tror at evangeliet er Guds frelestilbud som den enkelte personlig må ta imot eller forkaste. Evangeliet er alltid aktuelt og relevant, og når sin hensikt når mennesket kommer i samfunn med Gud.

Det er med takknemlighet og glede vi igjen får betone Skriften som Guds normerende Ord, rettesnoren for tro, lære og liv.

Vi oppfordrer alt vårt folk til utrettelig innsats med Frelsens budskap som er oss betrodd, og til fortsatt troskap mot Ham som er vår Frelser og Herre.

Reformasjonen

Tankene om Skriftens autoritet og veiledning var viktig på reformasjonstiden. Det var en hel bevegelse som ønsket å vende tilbake til det opprinnelige. Derfor leste man Skriften på originalspråkene hebraisk og gresk (Luther var professor i GT!) også før Luther. Flere av de lærde ved universitetet i Zurich som ble kalt bibelhumanister, dannet den første anabaptistmenigheten – der de søkte å lære og leve etter Det nye testamentes lære. De feiret for eksempel nattverden veldig enkelt, ved at brød og vin ble sendt rundt mens de leste avsnittene om nattverden i evangeliene og hos Paulus, og uten noen forrettende prest.

Luther sa, da han ble presse av katolske autoriteter, at Bibelen står over presteskaper og kirkemøtene i autoritet. I 1519 avfeide han pavens ufeilbarlighet som autoritet og henviste til kirkemøtet, i en debatt med Johan Eck. Men så måtte han erkjenne at også kirkemøtene kan ta feil. Da sto han på det grunnleggende: Bibelen. Det drivende element i hans reformarbeide ble læren om rettferdiggjørelsen ved tro alene (det materiale prinsipp) med Bibelen som den høyeste autoritet (det formale prinsipp). Dette ble alle reformasjonskirkenes utgangspunkt.

Bekjennelser fra 1600-tallet

Helt siden de første baptistmenighetene ble dannet i Holland og England tidlig på 1600-tallet har man pekt på Bibelen som rettesnor. Verken kirkemøter eller presteskapet har det avgjørende ordet for hvordan man tolker Skriften. Men man gikk et steg videre: Den autoriteten ligger hos menighetene. Men det er ikke nødvendigvis første paragraf i trosbekjennelsene. De sier at man skal lyde de skrifter som utgjør kanon av det gamle og nye testamente. De er mer opptatt av at læreautoriteten er den enkelte menighets tolkning av Bibelen.

I dag er det i noen baptistsamfunn selve kirkesamfunnet som er læreinstans, men hos oss har vi alltid fulgt den regel at læreembetet ligger i den enkelte menighet. Og: Gud har lagt ned i hver kristen evnen og plikten til å lese Bibelen og ta ordet til oss som veiledning for mitt personlige liv og forstå den kristne læren, fordi han har gitt hver og en som tror Den hellige ånds gave.

EBF-bekjennelsen

Det Norske Baptistsamfunn ga midt på 1990-tallet sin tilslutning til en europeisk trosbekjennelse (og kalte den verdigrunnlag). Den uttrykker hva man som baptister er enig om i Europa – der baptistsamfunnene har forskjellige oppfatninger om en lang rekke dogmer. Der heter det i en av forklaringene: "Vi tror at Gud taler til mennesker gjennom Bibelen, fordi den er inspirert av hans Ånd. De fleste baptister kaller Bibelen Gud ord, fordi de bibelske skrifter vitner om Jesus Kristus, Guds endegyldige ord. All opplæring i den kristne tro, herunder trosbekjennelser og tradisjoner, må derfor prøves på om de er i overensstemmelse med Skriften."

Dette er den grunnleggende "verdi" for oss: Bibelen er Guds ord. Men i tillegg til en formell tilslutning til dette, plikter vi også, hver for oss og sammen som menigheter, å lese og lyde ordet i vår hverdag og i vår menighets sammenheng, på nytt og på nytt: Hva betyr Bibelen i dag?

[\[Hovedsiden\]](#)

Selvstendige menigheter og forpliktende fellesskap

Av Odd Arne Joø

Baptistenes kjerneverdier 2:

Relaterte sider

- [Kjerneverdier](#)

Det beste som er skrevet om temaet som angis i tittelen, på en kortfattet måte, finner vi i Relasjonsutvalgets rapport til hovedstyret om "homosaken" som ble sendt ut til alle menighetene i høst. Anledningen er spørsmål om "hva slags" menigheter som kan tilhøre vårt kirkesamfunn. Rapporten er forfattet av et utvalg som besto av Peder Eidberg, Jan Arnth Larssen og Arne Petter Andreassen, de to første er teologer og sistnevnte er jurist. Den legger størst vekt på den lokale menighets selvstendighet, men viser også at baptistmenighetene i Norge alltid har søkt sammen i forpliktende samarbeid med hverandre.

Hva er en menighet?

Vi trenger først og fremst å stille spørsmålet: Hva er en menighet? I det lille og stikkordpregede heftet Baptistiske kjerneverdier (2005) sies det at en menighet er "fellesskapet av dem som deler troen". Det er ikke særlig fyllestgjørende, verken når det gjelder forståelsen av hva en menighet er eller hva tro er. Det legger vekten på den individuelle og menneskelige side. Dermed kan det se ut som om menigheten er en frivillig forening av likesinnede personer, som man kan, eller kan la være, å slutte seg til. Det er menigheten ikke.

Men det peker på noe viktig: Menigheten er mennesker, ikke en institusjon som forvalter frelsen og heller ikke et sted der forkynnelse og sakramentforvaltning skjer. Men det er noe mer med disse menneskene: De er troende. De kaller seg de helliges samfunn. De er kalt av Gud ut av det allmenne folkefellesskapet for som Kristus-troende å tjene Guds skaperverk og vinne det tilbake til skaperen gjennom Kristus. Det er visjonen.

Den postmoderne ideen om at man kan være troende privat uten å være aktivt med i en lokal menighet, er fremmed for Det nye testamente. Vi trenger hver og en den korreksjonen som fellesskapet kan gi i forhold til vår private lille horisont. Det er et stort tankekors at så mange mennesker i våre dager faktisk er Kristustroende, men uten aktiv menighetstilknytning. Kanskje det forteller om mangler i den kristne menighet som vi bør gjøre noe med.

Menigheten er fellesskapet av mennesker, av troende og døpte som har inngått en pakt med Gud og hverandre om å tjene Gud og arbeide sammen for Hans sak. Det er Gud som setter oss inn i menigheten – som er Kristi legeme. Det er altså mer enn en frivillig forening. Gud har kalt oss, Gud har satt oss sammen som et synlig Kristi legeme på det sted der vi bor og i den sammenheng der vi har vårt åndelige hjem. Det frivillige i dette er at vi sammen hører Guds kall om å arbeide for Guds rikes vekst. Dette er en gjensidighet som man bekrefter og uttrykker gjennom nattverden. Men dermed uttrykker vi også noe mer: Vi har del i, og er ett med, den verdensomspennende og tidløse Jesu Kristi kirke. For nattverden peker tilbake til Kristi kors, og fremover til det himmelske festmåltid.

Guds menighet er altså ikke en jordisk forening av likesinnede mennesker, men fellesskapet av gjenfødte troende, innviet til Kristus og hans gjennom dåpen og utrustet av Ånden til tjeneste.

Troende mennesker

Omvendelse og tro på Jesus Kristus som Frelser og Herre er det helt sentrale for baptistene. Men i våre menigheter tar vi også imot med glede dem som er omvendt, og som reelt med i fellesskapet uten å være døpt. For vi mener jo ikke at grensene for Kristi menighet følger slavisk baptistmenighetens medlemsprotokoll. Derfor kan man også definere menigheten "innenfra", etter hvilke oppgaver og funksjoner den faktisk har. I følge Det nye testamente skal menigheten forkynne og vitne, drive undervisning, bygge fellesskap, tjene Gud og medmenneskene. Det er Kristi gjerning (Luk 4,14ff). Det er mange i vår sammenheng som er med på og gjennomfører disse menighetsoppgavene, ut fra sine nådegaver, men som av en eller annen grunn ikke er døpt slik menigheten krever det for fullt medlemskap. Både disse og barna våre tilhører innenfor Guds familie. Noen menigheter har tatt konsekvensen av dette og tar imot også udøpte troende som medlemmer.

Alle som tror på Jesus er frelst. Bare troen er nødvendig til frelse. Troen blir i omvendelsen personlig, en erfaring som oppleves på mange forskjellige måter. På den ene siden sier vi at troen vekkes ved Den hellige ånds gjerning, og på den annen at den vekker i oss tillit til Jesus og lydighet til Guds ord. Vi vender om til Gud. Troen vekkes gjennom forkynnelse, fører til omvendelse, dåp (vår "gjerning") og innlemmelse i menigheten (Guds nådes gjerning). For liv og tjeneste utrustes vi med Guds Ånd.

Ikke independenter

Noen ganger og i noen land insisterer man på den lokale baptistmenighetens nesten absolutte uavhengighet (independistisk), og reduserer kirkesamfunnets rolle til en rådgiver eller et praktisk samarbeidsorgan for å klare å utføre det menigheten ikke er i stand til på egen hånd. Her er det ganske store forskjeller i syn fra land til land.

Noen insisterer på at menighetene knytter seg til hverandre (assosiasjonsprinsippet), for man mener at der menighetene ikke viser innbyrdes avhengighet, der er ikke kirkeforståelsen fullstendig. Det er nødvendig for den lokale menigheten å være del i en større sammenheng for at man skal reflektere den universelle kirkens vesen på en riktigere måte. Hver menighet er ikke en særkirke som alene forvalter Guds nåde, men alle del av en større helhet som søker å være lojale mot Jesu ord og bud. Derfor er det naturlig at man viser lojalitet til de beslutninger som fattes på fellesskapets vegne i kirkesamfunnets landskonferanser.

Men samarbeidets ånd strekker seg også videre til andre kirker, som også er en del av Kristi arbeid på jord. Kristen enhet legges det stor vekt på i Det nye testamente. I Johannes kapittel 17 er Jesu siste vilje at de kristne skal være ett. Splittelsen mellom kirkene er en synd.

Læreembete

Medlemskap i en baptistmenighet betyr at du frivillig trer inn i en sammenheng der man sammen søker å gjøre Guds vilje. Det er menighetsmøtets fremste oppgave. Derfor er det her man utformer menighetens lære og liv så vel som å be for og med hverandre. For Jesus er virkelig til stede der de troende er samlet på et sted (Matt 18,20). Derfor skal menighetsmøtet behandle viktige saker, som gudstjeneste, misjon, utpeking av ledere, utforming av visjoner, omsorgsarbeid og konkret sosial innsats. Det er altså menighetsmøtet som er den grunnleggende autoriteten for liv og lære. Det er her vi søker å fremme fellesskapets beste gjennom bønn og utlegging av Skriftens lære.

Sammen

Vi mener på ramme alvor at Gud har lagt ned i hver troende evnen til å lese og fortolke Skriften for sitt eget liv, og at hver enkelt sammen som menighet skal søke å finne Guds vei for vårt liv sammen i menigheten. Den ytterliggående individualismen får på denne måten et korrektiv.

Dermed kan vi trekke noen forsiktige konklusjoner:

1. Respekt for den enkeltes personlige valg. Respekten for enkeltmennesket er hos oss sterkere enn kravet til å godta visse dogmer eller læresetninger fastsatt av overordnede organer. Det er en grunnleggende overbevisning at Gud har gitt oss

- evnen til å kunne si ja og nei til Jesus, velge om vi vil tro og hva vil skal tro på.
2. Den troende aksepterer veiledning fra teologer som er kvalifisert til å tolke Bibelens historie, språk , kultur og teologi, og vi tar i mot råd gitt av ansvarlige åndelige ledere i de helliges samfunn, enten det er på lokalplanet eller nasjonalt fra kirkesamfunnet. Ingen kan imidlertid tolke forpliktende for andre enn seg selv. Ansvar ligger hos den enkelte troende. Åndelige avgjørelser og valg skal den enkelte selv fatte stilt overfor Gud. Det er nettopp denne respekten som har ført til betoningen av samvittighetsfrihet.
 3. Baptismen er en menighetsbevegelse. Det gjelder mennesker som frivillig slutter seg sammen for å tjene den Gud som kaller og utruker. Hvert medlem har like stor verdi, og det finnes ingen "egen klasse" av mennesker som kan kalle seg presteskap eller lederskap.
 4. Følgelig ligger da læreautoriteten i menighetsmøtet. Der beslutter man om menighetens lære og liv ut fra sin forståelse av Skriften. Ingen instans ut over dette nivået kan fatte bindende beslutninger. Verken pastor, menighetsråd eller kirkeledelse kan dominere, diktere og monopolisere menighetens arbeid og oppfatninger. Hver og en av oss skal bringe det Gud har gitt oss av (del)innsikt og arbeidsevne og egnethet til menigheten. Det er dette som kan kalles egalitært system, kongregasjonalisme, teokrati så vel som demokrati.
 5. Baptistene har ikke et separatistisk menighetssyn, der hver menighet er å forstå som en kirke i seg selv. Menighetene har sluttet seg sammen i et nasjonalt kirkesamfunn, bl.a. for å vise at Kristi kirke er mer enn en lokal størrelse. I den nasjonale sammenhengen forplikter vedtak i landsmøtene, på den måten at kirkesplittende fraksjonsvirksomhet ikke kan tåles. Vedtak forplikter moralsk. Vårt kirkesamfunn er heller ikke fundamentalistisk, og derfor kan man leve sammen som søsken selv om man ikke tolker hver bokstav i Bibelen likt. Autoriteten for lære og liv er Jesus, Bibelen og menighetsmøtet – og i den rekkefølge.
 6. Baptistene lever ikke i en helt adskilt særkirke fra andre kirker. Vi er en del av den ene Jesu Kristi kirke på jord. Guds folk i fellesskap skal arbeide konkret for å bygge Guds rike.

[\[Hovedsiden\]](#)

Det hellige folket: Det allmenne presteskap

Av Odd Arne Joø

Baptistenes kjerneverdier 3:

Relaterte sider

- [Kjerneverdier](#)

Kom til ham, den levende stein, som ble vraket av mennesker, men er utvalgt og dyrebar for Gud, og bli selv levende steiner som bygges opp til et åndelig hus! Bli et hellig presteskap og bær fram åndelige offer, som Gud tar imot med glede ved Jesus Kristus. 1 Pet 2,4-5

Men dere er en utvalgt slekt, et kongelig presteskap, et hellig folk, et folk som Gud har vunnet, for at dere skal forkynne hans storverk, han som kalte dere fra mørket og inn i sitt underfulle lys. Dere som før ikke var et folk, er nå Guds folk. Dere som før ikke fant barmhjertighet, har nå funnet barmhjertighet. 1 Pet 2,9-10

Dette er to velkjente sitater fra 1 Peters brevs annet kapittel (etter den fine nye reviderte oversettelsen fra Bibelselskapet). Med denne skriftbegrunnelse legger baptistene vekt på at alle troende er likeverdige prester. Vi kunne også sitere Åpenbaringsboken 1,6; 5,10; 20,6. Det fins ikke noen særskilt klasse av hellige mennesker som representerer Gud overfor menigheten eller menigheten overfor Gud. Menigheten er alltid de troende samlet om Jesus for å feire gleden over fellesskapet og likeverdigheten, at vi tilhører hverandre som søsken i Kristus.

Men enhver gruppe mennesker vil alltid ha ledere. Slik er det også i menigheten. Disse har ingen høyere status enn andre. Det interessante er at de nytestamentlige menighetene brukte ord fra det vanlige familie- og samfunnslivet for å beskrive sitt lederskap, ikke religiøse begreper. De snakket om lederne som tilsynsmenn, eldste, administratorer, styrmenn, hyrder, lærere og mange flere. De brukte ikke ordet prest om enkeltledere. I Det gamle testamente var prestens hovedrolle å representere folket overfor Gud ved ofringer og bønner i tempelet. Det er en stedfortredende rolle (Men se 2 Mos 19,6; Jes 61,5). Jesus er øverstepresten som ofret seg selv for oss, en gang for alle. Etter hans gjerning trengs ikke prestens rolle. Vi har nå alle rett til å bære frem ofringer, men nå er de alltid av åndelig art. Og dette har som hensikt at Guds menighet skal bli sterk, bygget på grunnsteinen Jesus Kristus. Han er fullt og helt tilstede for å styrke og lede når de troende samles i hans navn (Matt 18,20). Derfor skal vi som troende være bønnens folk, både når vi ber alene og når vi er samlet. I følge 1 Pet 2,9 har vi også samlet en profetisk oppgave, å forkynne evangeliet. Alle troende er derfor en del av menighetens gudstjeneste og vitnetjeneste. Dette understrekes nå ofte ved at det ikke er selvsagt at pastoren leder menigheten i dens gudstjeneste, men andre medlemmer, som egner seg til det, har denne oppgaven.

Poenget er at hvem som helst som menigheten kaller til tjeneste, kan utføre alle tjenester og oppgaver. Det er ikke noe til hinder for at en menighet ikke har pastor, og likevel fungerer godt. I flere menigheter har man aktivisert menigheten bedre, og det har ført til vekst, i perioder uten pastor. Vi skal aldri overlate hele ansvaret til en liten gruppe i menigheten. Da får vi et autoritært og ubibelsk styre. Det formelle lederskapet har alltid sin autoritet avledet av menighetens ansvar og oppgaver.

Derfor kan vi ikke tale om "presteskaper" og "legfolket" i vår sammenheng på samme måte som mange andre kristne kirker. Når noen kommer til tro og slutter seg til en menighet, blir vedkommende Jesu Kristi tjener og menighetens tjener. Derfor har vi satt inn en illustrasjon der lederskapet er en del av menigheten, ikke utenfor og over den. Den er ansvarlig overfor menigheten – og tjener så lenge menigheten ønsker (i

mange menigheter er det tidsbegrensning på tjenesten). Illustrasjonen har jeg funnet i ei bok av teologen Gordon Fee. Den lille ledersirkelen skulle derfor bare vært en stiplet linje, det skjer en utveksling mellom lederskap og menighet.

Men dette betyr ikke at alle har samme oppgave i menigheten. Det kan synes som om det var forskjellige måter å organisere menighetene på i den første tid, alt etter hvilke åndelige og materielle resurser (gaver, talenter, evner) menigheten rådde over. Gud ga den enkelte gaver og talenter til bruk for menighetens oppbyggelse og fremgang. Det har alltid vært et åndelig lederskap i baptistmenighetene utpekt blant medlemmene eller tilkalt for å styrke menigheten. Der finnes pastorer, noen ganger kalles de biskoper, andre ganger eldste. Og så har man alltid valgt diakoner som åndelige assistenter. Slike særlige tjenester er gaver fra den opphøyde Kristus (Efes 4,11-13). De første baptistene på 1600-tallet ordinerte både pastorer og diakoner til tjeneste nettopp for å understreke dette. Det skjedde etter en prøvetid. Og ordinasjonen var en ytre måte å uttrykke at de anerkjente og hadde sett at disse hadde ledergaver til å tjene og kall fra Gud til det. Det godkjente eller sanksjonerte så å si kallet på denne måten. Hovedoppgaven er å veilede menigheten og bygge den opp til å gjøre sin gjerning i kristen kunnskap og omsorg. Men igjen vil vi understreke: Alle medlemmer har et kall til tjeneste med de gaver og talenter Gud har utrustet dem med, til å gi, be, undervise, evangelisere, være omsorgsperson, hjelpetjeneste, administrere, kunnskap, profetisk visjonær evne, gjestfrihet (se Romerne 12!). Men menighetens lederskap betyr ikke at det på egen autoritet kan handle på tvers av menighetens ønsker eller utnevne ledere uten menighetens godkjennelse. Lederskapet skal veilede menigheten, men ikke styre andre menneskers liv. Det er ingen som har rett til å sette seg selv som autoritet mellom Gud og den enkelte troende. Vi skal alle alltid tjene hverandre (1 Pet 4,10). Enhver leder som forsøker å forkynne at hun eller han har den eneste rette sannhet, må avvises. Det er menigheten som trenger ledere, ikke ledere som skal få en menighet å herske over.

Baptistenes Verdensallianses generalsekretær, dr. Denton Lotz, pekte for mange år siden på at lederskapstenkning og læren om det allmenne prestedømme, er et av stridstemaene som lett kan splitte menigheter og kirkesamfunn og som vil bli et viktig tema. Han har fått rett. Jeg har lyst til å avslutte dette innlegget med et sitat fra noe jeg har skrevet i studieheftet Å være kristen i dag, om forholdet mellom det allmenne prestedømme og det spesielle lederskap. Der heter det på side 31 og 32: "Det baptistiske lederskapet veileder menigheten, men styrer ikke andre menneskers liv. Det er et lyttende lederskap, som søker sannheten sammen med de andre. Det tvinger ikke sine løsninger på menighetene. Lederne følger ikke sin egen vilje, men finner en felles vilje i menigheten, slik at alle med visjoner, vilje og glød kan være med på å påvirke menighetens planlegging. Når så planene skal gjennomføres, går lederne i spissen og gjennomfører de man er blitt enig om uten å kreve mer av andre enn av seg selv. Lederne oppmuntrer menighetens enkelte medlemmer, og menigheten som helhet, til å finne fram sin oppgave og til å virkeliggjøre sine opplevelser og visjoner. Lederne fordømmer ingen for deres tros skyld. Men de forsøker å bidra til å avgrense menigheten mot læresetninger som er uforenlige med den kristne tro. Man vil også, for å bevare sin baptistiske identitet, søke å beskytte sin menighet mot splittelsestendenser. Viktige grenser må markeres for eksempel mot ledere og enkeltpersoner som vil å tvil om Åndens frukts enhet (Galaterne 5,20), som ødelegger nattverdssamfunnet til de troende (1 Korinter 11,18ff) eller som avviker fra det apostoliske vitnesbyrdet om Kristus (2 Peter 2,1).

[\[Hovedsiden\]](#)

Dåp og tro

Av Odd Arne Joø

Kjerneverdi 4

Relaterte sider

- [Kjerneverdier](#)

Helt fra starten av baptismens historie på begynnelsen av 1600-tallet har bare dåp av troende blitt praktisert. Dette er i overensstemmelse med det nytestamentlige vitnesbyrd om lære og praksis i de første menighetene. Dåp er neddykkelse i vann i den treenige Guds navn ved troslivets frembrudd i et menneskes liv, der personen sier ja til å arbeide for Guds rikes fremgang. I dåpen møtes menneskets tro av Guds nåde og frelse, den troende får kraft til å leve i Jesu samfunn og etterfølgelse.

Den første baptistmenigheten døpte med overøsning. Den praksisen forsvant snart som det vanlige. Men den er i noen tilfelles praktisert som et unntak helt til i dag. Et av de fineste eksempler i dag, stammer fra Sudan. En av våre egne pastorer forrettet dåp med en håndfull skittent vann over en ung pike i en landsbymenighet med et vaskevannsfat vann tilgjengelig, i et område av landet som er dominert av Islam. Et slikt unntak er også beskrevet i et skrift fra 100-tallet som heter Didache, som forteller hvordan dåp og nattverd kan foregå.

Troen er forutsetning

Apostelen Paulus skrev brevet til menigheten i Roma, og presenterte sin teologi for dem, og han håpet at de ut fra det han skrev skulle støtte hans virksomhet. Han skrev om det som er grunnlaget for vårt forhold til Gud, et spørsmål om tro fra ende til annen, understreket han (Rom 1,16-17). Vi legger størst vekt på det personlige møte mellom Kristus og en person, på forkynnelse (Rom 10,6ff) som vekker anger og fører til omvendelse og et aktivt trosliv. Gud kaller oss til å vende om. Dette kan oppleves på mange måter, men er alltid en personlig bestemmelse og erfaring. Så skal den enkelte bli døpt (Apgj 2, 38) inn i Kristi legeme (=menigheten 1 Kor 12,12f), dele fellesskapet med Guds folk i nattverden (Apgj 2,42.45) og erfare Åndens gjenfødende virkning (Joh 3,1ff).

Paulus hevdet at Guds bildet finnes i hvert menneske (Rom 1,19-20), derfor finnes det ikke noen unnskyldning for dem som ikke vil tro. Hvert enkelt menneske er ansvarlig overfor Gud, han som ikke gjør forskjell på folk (Rom 2,11; 3,22). Det er det samme om man er jøde eller av annen avstamning, vi er avhengig av å bli gjort rettferdig for Gud ved Jesu gjerning. Vi er alle syndere slik som Adam ble, men får også alle del i den nyskapende effekten av Jesu gjerning. Synden var stor, sier Paulus, men nåden ble enda større (Rom 5,20). Nå er Paulus tilsynelatende kommet opp i et teologisk dilemma. - Er det altså bare å gå på byen og herje vilt og så komme fornt til kirken og få tilgivelse? Nei. Romerne 6,1 sier:

Hva skal vi da si? Skal vi fortsette å synde så nåden kan bli enda større? Slett ikke! Hvordan kan vi som døde bort fra synden, fremdeles leve i den?

Som bevis for at det er slik, kommer så Paulus i de følgende versene med det eksemplet som forteller oss hvordan urkirken forsto dåpens innhold:

Eller vet dere ikke at alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til hans død? Vi ble altså begravet med ham da vi ble døpt med denne dåpen til døden. Og som Kristus ble reist opp fra de døde ved sin Fars herlighet, skal også vi vandre i et nytt liv. Har vi vokst sammen med Kristus i en død som er lik hans, skal vi være ett med ham i en

oppstandelse som er lik hans.

Og som en konklusjon på avsnittet sier Paulus:

...dere skal regne dere som døde for synden, men som levende for Gud i Kristus Jesus.

Hva er da dåp?

Dåp er å bli forent med Jesus. Vårt liv har et før og et etter. Livets før legger vi i Jesu grav, symbolisert med dåpens grav. Vi blir fra den oppreist, slik Kristus ble oppreist, til et nytt liv, der Gud slik han møter oss i Kristus, er sentrum. Vi identifiserer oss med Kristus og hans menighet, slik Kristus i sin dåp identifiserte seg med oss. Dette er den menneskelige siden, vårt ja til Jesus. Vi innvier oss.

Dåp er Guds ja til oss. Det finnes også den "guddommelige". Gud velsigner oss. Det heter i Apostlenes gjerninger kapittel 2 at Herren la dem som ble døpt som medlemmer til menigheten. Å bli medlem i en kristen menighet er en Guds nådes velsignelse og gjerning. Det er han som reiser oss opp av det livgivende vannet til å leve ved Faderens veldige kraft. Dåpen gir nytt liv. Vi vokser sammen med Kristus og blir ett i ham.

Dåpen er en pakt, et møte mellom Gud og menneske, der det opprettes en pakt mellom meg og Gud. Gud sier "ja" til meg, jeg får i takknemlighet si "ja" i tro til Ham, og tre inn i Guds folks fellesskap. Derfor hører dåpen hjemme ved begynnelsen på vårt aktive kristenliv, som borgere av Guds rike.

Dåpens møte med Gud uttrykker vi symbolsk, i et tegn. Men det er et tegn med innhold. Som et kyss eller et kjærtegn er symbol som har et innhold, det uttrykker kjærlighet, hengivelse og ømhet, slik er dåpen uttrykk for Guds nåde og vår hengivelse; vannet som omslutter oss uttrykker det nye livet vi får, og som vi trer inn i frivillig og bevisst, slik vi selv går frivillig ned i dåpens grav. Når vi går opp igjen av vannet går vi inn til livet i Kristus i menigheten.

Derfor døver vi ikke mennesker som ikke selv kan uttrykke sin tro og som er etisk bevisste. Spedbarna bærer vi derfor frem for menigheten, med ønske om forbønn og der vi ber om Guds velsignelse over barnet. Så lenge det er barn, hører det inn under Guds forutgående nåde og omfattes av Jesu frelsesverk.

Når kom da spedbarnsdåpen inn i bildet?

Det er en gammel praksis, ny og omstridt på 200-tallet, og den ble ikke allment brukt før kirken hadde endret karakter fra å være forsamlinger av troende minoriteter i samfunnet, til å bli det keiserlig foretrukne religionsvesen på 300-tallet, noe som snart førte kristendommen til majoritetsreligion med lett adgang for alle borgere i samfunnet.

På 200-tallet var det noen som mente at dåpen befridde for all synd man hadde begått før man ble døpt. Da utsatte man dåpen helst til dødsleiet, for å være sikke på at man fikk med seg alt det gale man hadde gjort i livet. Slik ble keiser Konstantin først døpt ved avslutningen av sitt liv (så sent som 320-tallet). Det er den ene ytterligheten. Da man utbygde botens sakramente etter de store forfølgelsestidene ved slutten av 200-tallet, så kunne man begrense dåpens virkning til arvesynden. For ved anger og bot, og Guds tilgivelse tilsagt av presten eller biskopen, kunne de troende ordne opp i det daglige misforholdet til Gud. Senere utformet den store kirkefader Augustin en teologi om arvesynden rundt år 400. Han som selv ikke var døpt som spedbarn, til tross for at han vokste opp i troens sammenheng (moren var kristen), ble spedbarnsdåpens fremste talsmann. Utgangspunktet var tanken at dåpens vann renser. Den frir spedbarnet fra arvesynden som formidles fra faren. Derfor var Jesus syndfri, han hadde ingen far.

Men for oss er det troen alene som frelser, og Skriften alene som gir den norm som gjelder for vårt liv. Alt kommer fra den Gud som alene kan gi oss sin nåde.

Menigheten er fellesskapet av troende

Det siste jeg vil peke på, er at tilslutning til menigheten er en konsekvens av dåp. Menigheten oppfattes som Jesu mystiske legeme, altså noe mer enn en menneskeskapt forening, vi mennesker er døpt til Kristus, som lemmer på det legeme,

der Kristus er hode. Vi blir ett med Kristus. Man døpes inn i dette legeme, dette fellesskapet. Og dermed har man Guds ånd, og Guds nådegaver. Når vi bringer våre evner og gaver til menighetsmøtet og der fatter beslutninger, da søker vi sammen å finne Guds vilje. Hver og en av de dømte har sin stemme og sin gave å bringe. Derfor heter det i Apgj 15: "Den Hellige Ånd og vi har besluttet.

Derfor er det den lokale menigheten selv som avgjør lærespørsmål og virksomhetsform hos oss. Iblant førte denne egalitære struktur og demokratiske avgjørelsesprosess i tidligere tider til makt-overgrep i den strengeste pietismens ånd, der mennesket skulle komme "som det er, men bli som oss." I dag er det større respekt for mangfoldet. Vi skal derfor vokte og ære respekten for enkeltmennesket, i visshet om at Gud har lagt ned i hver og en av oss evnen – og plikten – til selv å lese og fortolke Bibelen og leve etter den for vårt eget liv, og så bringe vår forståelse av den til fellesskapet. Denne "sjelelige kompetanse" hører med til troens og menighetens vesen i vår lære.

Dette er vår oppfatning av dåpen og dens konsekvenser:

1. Den er vårt ja til Jesus og et liv i hans etterfølgelse
2. Den er et møte mellom Gud og den enkelte
3. Gud fører oss inn i menigheten, som er Kristi legeme
4. Det skjer frivillig og individuelt
5. Det fører inn til et fellesskap der vi sammen fremmer Guds vilje.

[\[Hovedsiden\]](#)

Del av den verdensvide kristne kirke

Av Odd Arne Joø

Baptistiske kjerneverdier 5:

Vi er del av den hele (=ene, universelle), verdensomspennende kristne kirke, og vi bekjenner troen på én Gud som Fader, Sønn og Hellig Ånd.

Slik formulerer baptistføderasjonen i Europa vårt lærepunkt nr. én. Det betyr at menigheter av baptistisk type oppfatter seg som en del av hovedstrømmen av kristen tro som deler de grunnleggende trossannheter med andre kristne kirker og samfunn, slik som treenighetslæren, skapertroen, gudsåpenbaringen i Jesus, Jesus er sann Gud og sant menneske, frelse og forløsning gjennom Jesu forsoningsdød og oppstandelse, Åndens livgivende og veiledende kraft og skaper av kirken, og det kristne håp om et liv etter Guds plan og vilje. Man har uttrykt enheten på en annen måte også, som kjennetegn på den sanne kirke, som er hentet fra de oldkirkelige trosformuleringer: Kirken er én, den er hellig, allmenn (eller katolsk) og apostolisk. (Her brukes ordet "katolsk" på en langt mer omfattende måte enn begrenset til romersk katolsk, gjerne med paven som forbindelsesleddet eller "bindestreken" mellom de to.)

Relaterte sider

- [Kjerneverdier](#)

Når man sier hellig, betyr det for eksempel at menigheten er mer enn en menneskelig organisasjon, selv om de forskjellige kirkene er organisert på svært forskjellige måter. Kirken er hellig fordi Gud er det. De tre måtene å organisere på er gjerne gruppert som den katolske (kirken som institusjon), som den protestantiske, som sted for forkynnelse og sakramenter (luthersk og kalvinsk) og som troende mennesker forsamlet om Herren (baptistisk og pentekostal). Men alle kirketyperne er misjonerende, undervisende, tilbedende og tjenende etter sitt vesen. Skal vi kunne snakke om den universelle kirke med noen grad av sannhet, må alle tre måter å organisere menighet og kirke på, være representert. Ingen av dem kan alene påstå at de er fullstendig representative for den verdensvide kristne kirke. Og: Det er den tredje typen, den baptistiske og pentekostale, som nå er på frammarsj i verden.

Kirken er apostolisk fordi den fører videre vitnesbyrdet om Jesus og Guds rike fra Det nye testamente og har Bibelen som autoritet, ikke fordi man har et historisk presteskap og biskoper som historisk kan føres tilbake til aposteltiden (apostolisk suksesjon). Bibelen er både sant vitnesbyrd om Guds åpenbaring i denne verden og den høyeste skrevne veiledning for vår tro og praksis i dag. På reformasjonstiden gjenoppdaget man bibelsk kristendom, gjennom lesning av Det gamle og nye testamente på originalspråkene, og det ble dannet radikale menigheter etter bibelske mønstre. Disse forkastet tanken om tette bånd mellom verdslige og åndelige myndigheter og at alle borgere måtte tilhøre den samme kirken. Det var omvendelse og tro i bibelsk forstand som skulle danne grunnlaget for menigheten som organisert fellesskap, atskilt fra folkefellesskapet. Dette kom til uttrykk i reformasjonsårhundrene (15 og 1600-tallet) hos mennonitter, baptister og kongregasjonalister.

Samarbeid

Også gjennom baptistmenighetene og deres samarbeid i dag kommer den universelle kirke til syne. Samarbeidet skjer ved at menighetene slutter seg sammen eller knytter seg til hverandre gjennom distriktsforeninger, nasjonale og internasjonale samarbeidsorganer, som for eksempel Det norske baptistsamfunn. Her kan vi henvise til det vi sa under Kjerneverdi 2. Det er viktig å understreke at en lokal menighet er uttrykk for noe som er større enn den selv, og at det er naturlig at kristne knytter seg til hverandre.

Tendenser til den tro at hver lille lokale menighet er et fullstendig uttrykk for Jesu Kristi menighet på jord har det vært mange av opp gjennom vår historie, særlig i situasjoner der man selv blir stemplet som sekt og må kjempe for å vinne anerkjennelse som kirke, eller der man trues av eksklusjon fra det videre fellesskapet. Da er det lett å isolere seg og glemme at man er en del av en større helhet. På 1600-tallet anså baptistlederen John Smyth i England/Amsterdam at barnedøpende kirker var falske kirker. Da gjaldt det å etablere den eneste sanne kirke og vise de virkelige kjennetegn på en apostolisk menighet. I dag anerkjenner vi alle som tror på den treenige Gud og har Bibelen som autoritet og som bekjenner Jesus som Herre, som virkelige kirker. Derfor inviterer vi alle som vil følge Jesus til å delta i våre nattverdfeiringer.

Konkret betyr det velvillighet i holdningen overfor kirker med en annen troslære og positivt samarbeid i felleskristelige tiltak. I den sammenhengen understreker vi Jesu øversteprestelige bønn i Johannes 17, der Jesus ber sine etterfølgere om å være ett for at verden skal tro. Kirkesplittelse og kirkestrid er en synd det ser ut til at vi må leve med. Men vi må gjøre hva vi kan for å bekjempe denne synden som alle andre.

Det er ikke bare vi baptister som er den autentiske og sanne kirke med rette trosoppfatninger og organisasjonsformer. Vi er villige til å lytte til andres overbevisning og (i hvert fall i teorien) være villig til å reformere oss stadig på nytt, ut fra ny lesning av Guds ord.

Det betyr også at vi som et knøttlite kirkesamfunn her i landet må erkjenne at vi vel har et evangeliseringsoppdrag overfor det norske folk, men at vi har begrensede muligheter til å utføre det i forhold til de store og dominerende kirkene, den lutherske, den katolske og pinsevevnene. Det er de som bærer de største byrder. Derfor skal vi be for dem, at de lykkes.

Den store tragedien er at Norge ikke er blitt et kristent land i troens forstand etter over 400 år med protestantisk forkynnelse og 1000 års kristent nærvær i vårt land, men at man snakker stadig mer høyrøstet om avkristning – særlig fra forsvarerne av statskirkeordninger.

Samarbeid internasjonalt

I Efeserbrevet er det ikke den lokale menighet som nevnes, men først og fremst den vider kirke. Konkret gir slike tanker om lokale menigheters forhold til større enheter og samarbeid seg utslag i ulike konkretesamarbeidsformer, lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Økumenikk kalles det, og var et særlig kjennetegn ved kirkelivet i det 20. århundre.

Vi kan gå tilbake til 1905. Da ble Baptistenes Verdensallianse (BWA) stiftet i London. Siden er det blitt samarbeid mellom kirkesamfunn i Europa gjennom Den europeiske baptistføderasjon (EBF), og også noe samarbeid i Norden. Nå samarbeider man også gjennom det europeiske baptistiske misjonsselskapet (EBM).

I 1910 ble det arrangert en misjonskonferanse for hele verden i Edinburgh. Ut fra denne konferansen kom det to viktige økumeniske organer, det ene for evangelisering og misjon, det andre med hovedvekt på kristen enhet. De gikk inn i det nystiftede Kirkenes Verdensråd i 1948. Mange toneangivende baptistsammenslutninger er ikke med her, bl.a. Sørstatsbaptistene. Begrunnelsen var i 1948 at de ikke var en kirke, men et samarbeidsorgan mellom selvstendige menigheter. Det ironiske er at nå er sørstatsbaptistene i høyeste grad en kirke med streng indre disiplin og en trosbekjennelse man må undertegne. Fundamentalistene som styrer nå har kirkeliggjort samarbeidstiltakene, og også meldt det ut av BWA.

Baptistmenigheter finner vi nesten overalt i verden, og antallet øker stadig. Man trenger å lære mer om og av hverandre og samarbeide bedre for å utbre Guds rike og kjempe for trosfrihet for alle. Det er viktig for våre trosfeller i mange land, for eksempel i Indonesia og Burma. Nå er det snart 200 kirkesamfunn som samarbeider gjennom BWA. Gjennom komiteer, kommisjoner og arbeidsgrupper er BWA engasjert i evangelisering, nødhjelp, utviklingsarbeid, studier og forskning så vel som forsvar for trosfrihet. Lederne i BWA har stadig møter med myndighetene i land der trosfriheten begrenses. Felles for alle baptister er innsats for en bibelsk tro, at Jesus er Herre, og for religionsfrihet, heter det i et lite hefte BWA har gitt ut som rett og slett heter We

Baptists.

Samarbeid i Norge

Hvordan skal vi så samarbeide her i landet? Baptistene har vært med i mange samarbeidsorganisasjoner mellom kirkene i hele sin historie. Man har samarbeidet praktisk om søndagsskole, avholdssak, misjon, mediarbeid – også med foreninger og menigheter innefor den lutherske statskirken. Vi kunne ramse opp en rekke organisasjoner.

I de siste årene har vi også fått læresamtaler mellom kirkene, etter mønster fra internasjonale dialoger. Her har man sett på områder hvor man læremessig er enige og hvor man forstår forskjellig. I læresamtalene med Den norske kirke heter det i konklusjonen at man har en "klar opplevelse av at arbeidet har brakt deltakerne nærmere hverandre." Det har ført til at en rekke misforståelser er ryddet av veien. Man står nærmere hverandre teologisk i kirkesyn enn det man var klar over. Men dåpen er et skille. Derfor heter det i undertittelen: "En lengsel mot én dåp." Konklusjonene fra læresamtalene med Metodistkirken kommer med forslag til hva man kan arbeide sammen om, blant annet menighetsbyggende arbeid, men også her skiller dåpen. Så lenge baptistene insisterer på det som kalles "gjendåp" kan det ikke bli fullt fellesskap mellom kirkene. Vi må legge til: Ingen læresetning kan heves over kirkesplittelsen. At noen punkter oppleves som mer grunnleggende enn andre, må vi leve med. På vår side kan vi aldri avvise dem som kommer fra andre kirker til oss med dyp samvittighetsnød og ber om troendes dåp fordi de opplever at deres spedbarnsdåp er ugyldig. Men på den annen side kunne vi kanskje, for Guds rikes utbredelses skyld, godta som medlemmer i våre menigheter troende som ikke er døpt på bibelsk vis. Troen alene frelser. Også dem som ikke er døpt viser Åndens frukt og nådegaver, som menigheten har bruk for i tjenesten for Jesus.

[\[Hovedsiden\]](#)

Tros- samvittighets- og religionsfrihet

Av Odd Arne Joø

Kjerneverdi 6:

"Selv om det er viktig å formidle troen på Jesus til alle, mener vi at troen alltid må være en frivillig sak." Slik skriver forfatterne av studieheftet Baptistiske kjerneverdier. Tvang til tro er dårers tale, heter det.

Utgangspunktet er religionsfrihet. I John Smyths troserklæring, artikkel 84 fra den første baptistmenighet på begynnelsen av 1600-tallet heter det: "Myndighetene skal ikke blande seg inn i religiøse spørsmål eller samvittighetssaker ut fra sitt embete. De skal ikke påtvinge noe menneske en eller annen form for religion eller dogme. De skal la den kristne religion være fri, opp til hvert menneskes samvittighet. De skal bare behandle sivile overtredelser (Rom 13), skade og feil, menneske mot menneske, så som mord, hor, tyveri, osv. For Kristus alene er konge og lovgiver i kirken og over samvittigheten (Jak 4,12)." Andre pionerer hevdet det samme, det er samstemt lære. Thomas Helwys i England ble fengslet og døde der fordi han sto offentlig fram og hevdet alle menneskers rett til å leve etter sin tro, enten de var muslimer, jøder eller kristne. Roger Williams i USA hevdet det samme – han fikk skrevet religionsfriheten inn i kolonien Rhode Islands grunnlov. Johan Gerhard Oncken hevdet det samme i Tyskland tidlig på 1800-tallet. Martin Luther King jr. kjempet for likhet for loven for alle borgere. Alle kjempet ikke bare for sin egen og sitt kirkesamfunns rett til å leve og lære offentlig etter sin egen tro, men hevdet at alle har samme rett. I denne retten finnes også retten for å endre mening, og skifte religion. Religionsfrihet er en grunnleggende rettighet for ethvert demokratisk samfunn, det er en menneskerett. Det følger at når staten favoriserer ett kirkesamfunn, for eksempel i sin grunnlov, da krenker man religionsfriheten, hvor mye man enn forsøker å gi alle kirker og trossamfunn like vilkår.

Relaterte sider

- [Kjerneverdier](#)

Religionsfrihet

Religionsfrihet handler om:

1. Frihet til å velge religion for hvert menneske. Det betyr også retten til å bytte religion. Denne retten er enten begrenset eller forbudt i mange land.
2. Frihet til å følge sin religiøse overbevisning. Selv i Norge er ikke denne rettigheten selvsagt. Det gjelder for eksempel militærnekttere og kvinner som vil bære slør på arbeidsplassen. Mobbing av barn fra minoritetsreligioner i offentlig skole har mange opplevd.
3. Frihet til å oppdra sine barn etter egen overbevisning. Denne rettigheten står over det positive ønsket om å ha en sterk offentlig enhetsskole som kan danne et felles verdigrunnlag for alle i samfunnet. Foreldre retten til å oppdra sine barn må innebære retten til å danne privatskoler tuftet på eget livssyn.
4. Frihet til å drive propaganda og agitasjon for sitt religiøse syn. Det betyr for eksempel at man skal vise tilbakeholdenhet med å politianmelde prekener som krenker legning eller rase. Vi kan ikke akseptere å sensur av meninger.
5. Alle borgere må oppleve likhet for loven, uansett tro. Det gjelder også alle religionsgrupper i forhold til myndighetene.

Samvittighetsfrihet

Samvittighetsfrihet i vår egen sammenheng tar utgangspunkt i hvert menneskes rett (og plikt) til å lese Bibelen og praktisere den etter egen overbevisning. Vi mener dette er en følge av Jesu frelsesgjerning. Gjennom vår 400-årige historie har baptistene alltid oppfordret myndighetene i et land til å lage lover som sikrer og stadfester hvert menneskes rett til å følge sin samvittighet. Men man har også oppfordret til romslighet innenfor hver menighet. Innenfor rammen av troskap mot Kristus ønsker vi velkommen og har akseptert et mangfold av kristen praksis og ulike synsmåter i menigheten. Det uttrykker et positivt syn og respekt for andre menneskers frihet. Det er i overensstemmelse med Jesu praksis. Han lot den rike unge mannen gå da denne følte seg for fast knyttet til sine eiendeler til å selge alt og følge etter Jesus og leve fra hånd til munn.

Men det betyr ikke at ethvert menighetsmedlem står fritt til å tro og handle helt mot menighetens lære og livsnormer. Sann kristen frihet balanseres mot ansvarlighet og fellesskap. Menighetstukt var det for mye av for 100 år siden. Nå er dette nærmest helt fraværende. Det skurrer når noen nå forsøker å innføre etisk læretukt overfor menigheter på kirkesamfunnsnivå. Idealet om den "rene" menighet er utopisk, men læren om menigheten som består av aktivt Kristus-troende må menigheten holde fast på. Vi har som baptister lagt sterk vekt på samvittighetsfriheten, derfor må vi gi plass til forskjellige oppfatninger også innenfor samme menighet, og i hvert fall innen samme kirkesamfunn. Det handler om det vi kalte "sjelens kompetanse".

Noen baptistmenigheter er mer eksklusive enn andre. Det vil si at de er ganske lukket i sitt forhold til annerledes troende. Menigheten holdes da sammen av klart definerte ytre grenser, med utstøting for dem som ikke følger reglene. Andre menigheter har vært mer inklusive. De er fokusert på sentrum, troen og det personlige forholdet til Jesus. Det skal føre til et varmt forhold til andre mennesker, til fellesskap. Slik kan det være positivt med en "mangfold av kristen praksis," som det heter i EBF-bekjennelsens artikkel 11.

Argumenter for skille mellom stat og kirke

Vi kan argumentere for religionsfrihet, trosfrihet og samvittighetsfrihet med forskjellige utgangspunkter. Religionsfrihet er en sivil rettighet, frihet fra tvang og diskriminering fra statens side eller fra den dominerende kirke/religion. Skille mellom stat og kirke er det mest nærliggende område å for oss i dag. Skille begrunnes ved at Kristus er menighetens eneste Herre. Derfor kan ikke en stat styre kirken. Argumentet som er framført i det siste, bl.a. av kirkeminister Trond Giske, er at de lutherske regjeringsmedlemmene styrer kirken som medlemmer, ikke som regjering. Dette er tøv. Man er ikke privat i statsråd. Kirken styres i kirkelig statsråd som en utøvende makt, der mange av regjeringens egne medlemmer diskrimineres! Staten skal ikke gi lover som diskriminerer eller krenker mennesker eller religioner, men gjerne legge til rette for et mangfold av religiøs praksis. Men ikke noe religionssamfunn skal heller ta imot privilegier fra staten.

Her er noen teologiske argumenter for religionsfrihet og skille mellom stat og kirke.

1. Apgj 5,29: Ingen jordisk makt har rett til å kreve ulydighet mot Gud. Ingen sekulær myndighet har rett til å diktere hva som er Guds vilje.
2. 1 Mos 1,26: Mennesket er skapt i Guds bilde. Vi kan skille godt fra ondt og vise ansvar. Betoningen på ansvarlighet er meningsløs uten frihet. Vi må personlig bli omvendt, si ja eller nei til Jesus, ikke tvinges av kirker eller stater. Jfr. Efes 2,8; Joh 8,31f; Gal 5,13.
3. Matt 3,13-4,11: Måten Jesus virket på, peker på valgfrihet. Han var en Messias uten makt, som fornedret seg selv og ble tjener. Han tvang aldri noen til å bli disippel, verken ved makt eller spektakulære utspill. Vi skal ha bare en Herre, Jesus!
4. Mark 12,17: Menigheten følger Jesus og består av dem som frivillig har valgt å bli lemmer på hans legeme. Menigheten er et åndelig fellesskap, ikke noen territorial størrelse der alle er medlemmer.
5. Joh 15,12: Læren om den kristne kjærlighetens vesen krever full religionsfrihet og frihet fra statlig styring, fordi den krever respekt for individet.

Andre argumenter

Her er det bare plass til korte stikkord.

1. Kirken og staten er selvstendige hvert på sitt kompetanseområde. Dette bør ha konsekvenser for eksempel for vigslor. Hvordan staten vil regulere og lovgi for mennesker som bor sammen, er en ting. Hvem kirken vil velsigne samlivet for, er kirkens egen sak. Det er bedre å frasi seg vigslorretten enn å underordne seg statlige regler som krenker de kristnes og prestens samvittigheten.
2. Myndighetene skal være upartiske overfor alle religioner.
3. Borgerskap i et land og menighetsmedlemskap er ikke samme sak. Det er forferdende at Den norske kirkes medlemsregister regnet alle som ikke selv aktivt hadde meldt seg ut, som medlemmer. En rekke frikirkelige som aldri har vært medlemmer, ble dermed inkludert. Selv i Sverige er det nå slutt med at alle som blir født i landet, automatisk hører inn under Svenska Kyrkan.
4. De fleste baptistsamfunn i verden vil ikke ta imot statlige midler til sin virksomhet. Staten lever av skatter, kirkene av kollekt, er argumentet. Men for å fremme og sikre reelt religiøst mangfold må det antakelig komme offentlige midler. Det er like dyrt å drive en frikirkelig menighet på 200 medlemmer som et kirkesogn med flere tusen. Å oppgi navn med personnummer på alle medlemmer til staten for å få penger, er en tvilsom praksis. Å ta imot penger via skatteseddelen til kirkene må vi kjempe imot. Det er bedre å la alle dem som vil støtte en ideell organisasjon eller et trossamfunn få full fradragsrett på skatten. Kirken skal selv styre sitt liv, også sin økonomi.

Til slutt noen konklusjoner om religionsfrihet som grunnleggende menneskerett.:

1. Forsamlingsfriheten omfatter også rett til å feire gudstjeneste offentlig.
2. Ytringsfriheten gir rett til å argumentere for sin tro offentlig.
3. Valgfriheten gir rett til å evangelisere, til å la seg overbevise og bytte tro. Dette kaller selv noen biskoper i Norge negativt for "proselyttmakeri". Da krenker de menneskerettighetene!
4. Foreldreretten er sterk i vårt land, og den omfatter rett til å undervise sine barn i egen tro.
5. organisasjonsfrihet gir rett til å danne menigheter i overensstemmelse med egen tro uten innblanding.

Til slutt et sitat fra heftet Baptistiske kjerneverdier: Vi vil "være forkjempere for menneskerettigheter, fred og rettferdighet". Det er et forpliktende utsagn!

[\[Hovedsiden\]](#)